

Informativne novine Islamske zajednice Bošnjaka u Švedskoj

BILTEN

februar 2021/broj 42

BILTEN

Informativne novine

Islamske zajednice Bošnjaka u Švedskoj

GLAVNI UREDNIK

Idriz-ef. Karaman,
glavni imam

IZVRŠNI UREDNIK

Nezir-ef. Špodić

E-MAIL:

bilten@izb.se

WEB:

www.izb.se

IZDAVAČ:

Islamska zajednica Bošnjaka u Švedskoj

SEKRETARIJAT

Mail: kontakt@izb.se

Tel: 0520-49 90 64

Mob: 0763-10 24 47

Adresa: BIS, Åkerssjövägen 10,

461 53 Trollhättan

BOSNIACKISKA ISLAMISKA SAMFUNDET
ISLAMSKA ZAJEDNICA BOŠNJAKA U ŠVEDSKOJ

SADRŽAJ

- 5 Uvodnik
  - 6 Održana online sjednica IO IZBUŠ-a
  - 7 Održana skupština Udruženja ilmijje
  - 8 Bemuf aktivnosti
  - 9 Aktivnosti iz džemata Trelleborg
  - 10 Intervju sa Adis-ef. Baručićem
  - 15 Tehnologija krađe porodično vrijeme
  - 18 Lejletul-berat, noć želja
  - 21 Oni kojima se dova ne odbija
  - 23 Crtice o Kur'anu
  - 25 Pitanja i odgovori
-

**BILTEN - INFORMATIVNE NOVINE
ISLAMSKJE ZAJEDNICE BOŠNJAKA U ŠVEDSKOJ
FEBRUAR 2021. GODINE, BROJ 42**

MUBAREK DANI I NOĆI u 2021. godini

18. FEBRUAR 2021. – LEJLETU-R-REGAIB

10. MARTA 2021. – LEJLETU-L-MI`RADŽ

27. MARTA 2021. – LEJLETU-L-BERAT

13. APRIL 2021. – RAMAZAN, 1. DAN POSTA

28. APRIL 2021. – LEJLETU-BEDR

08. MAJ 2021. – LEJLETU-L-KADR

13. MAJ 2021. – RAMAZANSKI BAJRAM, 1. DAN

19. JULI 2021. – JEUMU-AREFE

20. JULI 2021. – KURBAN-BAJRAM, 1. DAN

**08. AUGUST 2021. U AKŠAM NASTUPA NOVA
HIDŽRETSKA 1443. G.**

18. AUGUST 2021. – JEVMU-AŠURA

**18. OKTOBAR 2021. – MEVLUD, ROĐENJE
MUHAMMEDA, A.S.**

UVODNIK

IDRIZ-EF. KARAMAN, GLAVNI IMAM

Vrijeme neumitno teče. Za koji dan ulazimo u blagoslovljeni mjesec redžeb. Muhamed, a.s., bi, povodom dolaska ovog mjeseca, učio dovu:

“Allahumme barik lena fi redžebe ve ša'bane, ve belligna Ramadan!”

(Moj Bože, blagoslovi nas u redžebu i šabanu i daj da dočekamo ramazan!)

Kada Gospodar svjetova nekoga blagoslovi, On mu podari bereket, a to znači da je tome unaprijed zagaraniran razvoj, uspjeh, napredak i sreća.

Bereket će od slabog načiniti jakog, a malom imetku povećati vrijednost.

Bereket u porodici povećava ljubav, razumijevanje i poštovanje.

Bereket je poput zrna koje se uz Božiju pomoć posije, a nakon toga iz njega nikne mnoštvo klasova koje i samo rađa nova zrna.

Kome Allah, dž.š., uskrati bereket, takav, bez obzira koliko ima imetka, od toga nema koristi, bez obzira koliko bio snažan, ne osjeća sigurnost, a, bez obzira koliko porodicu imao, ne osjeća se sretnim.

Zato u narednom periodu, baš onako kako je to činio Poslanik, a.s., trebamo se stalno obraćati Svemogućem Gospodaru da nam u svemu dadne bereket.

Kur`an časni kaže:

“O, ljudi, vi ste ovisni o Bogu, a Bog je Taj Koji ni o čemu ne ovisi i Kojem treba zahvaljivati.” (Fatir, 15)

Podsjetimo se na kraju i na izreku da je mjesec redžeb mjesec sjetve, mjesec ša'ban mjesec zalijevanja posijanog, a mjesec ramazan mjesec žetve.

Dragi Bože, pomози nam da se dobro pripremimo i obavimo sjetvu, pomози nam da zasađeno na vrijeme i kvalitetno zalijevamo i daj da dočekamo obilnu žetvu!

Ovu dovu posebno ponavljamo u trenucima kada ne znamo u kakvim ćemo uvjetima dočekati ramazan, s obzirom na pandemiju korona virusa.

Amin!

Idriz-ef. Karaman

ODRŽANA ONLINE-SJEDNICA IZVRŠNOG ODBORA IZBUŠ-a

U subotu, 21. novembra 2020. godine, održana je online sjednica Izvršnog odbora Islamske zajednice Bošnjaka u Švedskoj.

Pored članova Izvršnog odbora, sjednici je prisustvovao i predsjednik Skupštine IZBUŠ-a Jasmin Fočo. Na sjednici je analizirana Skupština IZBUŠ-a, održana 17. oktobra ove godine, te donesena odluka da se naredna redovna skupština zakaže za 20. mart 2021. godine.

U analizi održane skupštine konstatirana je veoma lijepa atmosfera za vrijeme zasjedanja i izraženo zadovoljstvo vrlo kvalitetnim diskusijama u kojima je pokazan visok stepen tolerantnosti i poštovanja među zastupnicima u Skupštini. Konstatirano je i nekoliko propusta u organizaciji i pripremi Skupštine i zaključeno da se u budućnosti tome mora više posvetiti pažnje. U drugom dijelu sjednice Izvršni odbor je razmatrao izvještaje između dvije sjednice, pristiglu poštu i još neka druga pitanja.

I.K.

ODRŽANA SKUPŠTINA ILMIJJE ISLAMSKJE ZAJEDNICE BOŠNJAKA U ŠVEDSKOJ

18 januara 2021. godine, ponedjeljak, putem JitsiMeet online platforme održana je redovna skupština Udruženja Ilmijje Islamske zajednice Bošnjaka u Švedskoj. Skupština je otpočela učenjem Kur'ana i prigodnim obraćanjem aktuelnog predsjednika Udruženja Ilmijje, te izborom radnog predsjedništva skupštine.

U toku skupštine usvojeni su izvještaji o radu, finansijski izvještaj, kao i izvještaj nadzornog odbora za prethodni period. Usvajanjem pomenutih izvještaja dosadašnji organi Udruženja Ilmijje oslobođeni su odgovornosti, te se pristupilo usvajanju plana rada za 2021. godinu. Uzimajući u obzir opće stanje pandemije i mjere izazvane corona virusom skupština Udruženja Ilmijje je dala u zadatak novoizabranom odboru Udruženja Ilmijje da u skladu sa svojim ovlaštenjima, prilikama i potrebama planira aktivnosti u 2021. godinu poštujući sve mjere u zaštiti zdravlja članova Udruženja Ilmijje i njihovih porodica. Skupština je podržala prijedloge da se u 2021. godini u sklopu plana rada aktivno radi na pisanju ili dopunjavanju normativnih akata Udruženja Ilmijje, kao i kampanji učlanjivanja novih članova iz redova aktivnih ili penzionisanih imama i muallima na području Islamske zajednice Bošnjaka u Švedskoj.

Odlukom skupštine Udruženja Ilmijje izabrani su organi Udruženja Ilmijje kako slijedi:

Upravni odbor Udruženja Ilmijje

hafiz Adis ef. Baručić – predsjednik
Hamza ef. Terzić – sekretar
Hasan ef. Jašarević – blagajnik
Merzuk ef. Hadžirušidović – član
Suad ef. Kazaferović – član
Mubin ef. Neimarlija – rezervni član
Tarik ef. Buza – rezervni član

Nadzorni odbor Udruženja Ilmijje

Idriz ef. Karaman
Mustafa ef. Šetkić
Benjamin ef. Dučić

Sud o članstvu

Idriz ef. Karaman
hafiz Adis ef. Baručić
Elvedin ef. Bešlija

Na kraju skupštine prisutnima se obratio Glavni imam Islamske zajednice Bošnjaka u Švedskoj, Idriz ef. Karaman, izražavajući svoje zadovoljstvo održanom skupštinom i upućujući prigodne savjete prisutnim imamima. Nekoliko završnih riječi i napomena uputio je i novoizabrani predsjednik Udruženja Ilmijje, hafiz Adis ef. Baručić, podsjećajući prisutne na bitnost njihovog angažmana u svim domenima rada Udruženja Ilmijje.

Skupština je završena učenjem Kur'ana i dovom Idriz ef. Karamana.

Udruženje Ilmijje

Švedska, 2021-01-18

BEMUF AKTIVNOSTI

Iako nas ova pandemija u kojoj se nalazimo spriječava da se fizički sastajemo, Bemuf nastavlja sa radom! Odlučili smo usmjeriti svoj rad na online aktivitetete. Naš najuspješniji projekat do sada je naša emisija "Srijedom u Sedam". Svake emisije ugostimo nekog od naših imama iz Švedske ili dijaspore i razgovaramo na neku aktuelnu temu. Naši gledaoci koji nas prate preko Facebook live-a i Zoom-a tokom emisije imaju mogućnost postavljanja pitanja našem gostu.

Također, Bemuf će uskoro lansirati svoju novu webstranicu na kojoj ćete naći informacije o našem radu i o najnovijim zbivanjima.

Imamo u planu još mnogo aktiviteteta o kojima ćete biti blagovremeno obavješteni na našem Instagram i Facebook profilu.

Pozivamo vas da se u lijepoj atmosferi družite sa nama u "Srijedom u Sedam" i da se okoristite lijepim savjetima u tom našem omladinskom sohbetu! Pratite nas na našim gore navedenim kanalima kako ne biste propustili naše dolazeće aktivitetete!

Odbor Bemufa vas toplo selami!

The logo for Bemuf is written in a large, green, rounded font. The letter 'B' is stylized with a pointed top, resembling a church spire or a similar architectural element. The rest of the letters 'emuf' are in a simple, rounded, sans-serif style.

AKTIVNOSTI IZ DŽEMATA TRELLEBORG

Dijeliti pozitivne informacije i iskustva sa čitateljstvom Biltena IZ Bošnjaka u Švedskoj pričinjava uvijek zadovoljstvo. Želja mi je za ovaj broj biltena da pokušam, između ostalog, stimulatивно djelovati na sve ostale koji žele da služe svojoj zajednici. A prostora za progresivno djelovanje ima na pretek.

U tom smislu našem džematu Trelleborg, mjesec januar je dao neuobičajeno dosta pozitivnih stvari. Iako uskraćeni fizičkog susreta zbog pandemijske situacije ponudili smo razni sadržaj. Počnimo redom: četiri nova svršenika Kur'anskog pisma-sufare i to kroz aktivnosti vjerske edukacije, online igraonice za predškolski uzrast, projekat ruke podrške starijem članstvu s čime idemo do proglašenja prestanka pandemije, te nečega na što smo posebno ponosni, a to je projekat ONLINE SOHBETA.

Kroz navedeni projekat imali smo čast da ugostimo osobe iz različitog društvenog miljea, poput gl. imam MIZ Livno, hfz. Mahira ef. Kevrića, Urednika radija Bir Ismeta Bečara, Zlatnog Ijljana Dr. Amira Ismića, proslavljenog BHTV reportera g. Saliha Brkića, Šefa Ureda za vjeronauku, dr. Nezira Halilovića, potom Dekana Fakulteta za islamske studije Novi Pazar prof. dr. Envera Gicića, te Muftiju Mešihata islamske zajednice Hrvatske, dr. Aziza Hasanovića. Svakako sa navedenim gostima, projekat nije završen te planiramo nastaviti i dalje, kako bi našim članovima omogućili upoznavanje sa istaknutim Bošnjacima kroz edukativni program spomenutog projekta. Stoga, pozivamo čitateljstvo Biltena da jednim lajkom ili pregledom, petkom u 19:00 h, podrži naš rad i time participira u širenju pozitivnih vibracija

Ismail Mehtić, Trelleborg

**RUKA
PODRŠKE STARIJIM**

POZOVITE I POSAVJETUJTE SE SA NAŠIM
IMAMOM

SRIJEDA, ČETVRTAK, PETAK

11:30-14:00H

KONTAKT TELEFON: 073 076 91 96

ZIMSKA ONLINE IGRAONICA za predškolski uzrast

SUBOTA 12:00H

APLIKACIJA ZOOM CLOUD MEETINGS

NBV
DIO HRANSKOG IZB-BOŠNACI

INTERVJU ZA BILTEN IZBUŠ-a

Hafiz Adis-ef. Baručić imam u džematu Gislaved

” A SVIMA, SVAKOM DJETETU I SVAKOM ODRASLOM INASANU, SVAKOJ ŽENI I SVAKOM MUŠKARCU, SVIMA, PREPORUČUJEM DA SIMBOL NJIHOVOG ISLAMA U ŠVEDSKOJ BUDE NJIHOVO LIJEPO PONAŠANJE, NJIHOV EDEB, MORAL, ODGOJ, NA SVAKOM MJESTU; OD VRTIĆA, ŠKOLE, FAKULTETA, PREKO JAVNOG PROSTORA I RADNOG MJESTA, BEZ OBZIRA KOJIM POSLOM SE BAVILI.

MORALAN, KULTURAN I ODGOJEN ČOVJEK JE DOBAR ČOVJEK. MORALAN, KULTURAN I ODGOJEN MUSLIMAN JE DOBAR MUSLIMAN. LIJEPIM PONAŠANJEM POKAŽIMO DA SMO DOBRI LJUDI I DOBRI MUSLIMANI.

1 ESSELAMU ALEJKUM POŠTOVANI ADIS-EF. BARUČIĆ!

PRIJE SVEGA HVALA VAM ŠTO STE PRISTALI DA GOVORITE ZA BILTEN ISLAMSKE ZAJEDNICE BOŠNJAKA U ŠVEDSKOJ. POČET ĆEMO SA VAŠIM PREDSTAVLJANJEM NAŠIM ČITATELJIMA I UPITAT VAS KO JE ADIS-EF. BARUČIĆ?

Alejkumu-s-selam. Hvala vam na prilici i pozivu.

Na početku našeg razgovora koristim priliku da pohvalim aktivnost izdavanja biltena Islamske zajednice Bošnjaka u Švedskoj. Širom naših džemata u Švedskoj dešavaju se razne aktivnosti naših imama i džematlija, ali kako to često bude u životu, vrlo lahko zaboravljamo. Sve što ostane zapisano postaje dio historije jedne zajednice. Zbog toga izdavanje biltena Islamske zajednice Bošnjaka u Švedskoj ima posebnu vrijednost. Naravno, ne pišemo i ne objavljujemo sa ciljem pohvale učesnika tih aktivnosti, već sa ciljem informisanja, ali i zaspisivanja historije naše zajednice u cjelini.

Iz moje biografije izdvajam to da sam rođen 1982. godine u Bihaću. Osnovnu školu sam završio u Bihaću. Nakon toga sam upisao i završio Elči Ibrahim-pašinu medresu u Travniku. Po povratku u Bihać sredinom 2001. godine sam počeo raditi kao honorarni imam u džematu Klisa, medžlis islamske zajednice Bihać, a zatim kao stalni imam u džematima Jezero i Bakšaiš sve do kraja septembra 2013. godine. 2010. godine položio sam Hifz pred Komisijom Rijasetu i stekao zvanje Hafiza Časnog Kur'ana, a 2011. godine završio Fakultet islamskih nauka, Odsjek za imame.

Nakon toga sam nekoliko godina radio u privatnom sektoru kao Menadžer kvalitete i

Menadžer proizvodnje, ali i licencirani Lead auditor za dva međunarodna standarda ISO 9001 i FSC CoC. U januaru 2018. godine, nakon gotovo godina dana čekanja radne dozvole, došao sam u Švedsku u džemat Gislaved.

Od 16. januara 2018. godine živim u Švedskoj i radim kao stalni imam džemata Gislaved. Oženjen sam i imam 4 djece.

2 KOJI DETALJ BI POSEBNO IZDOJILI IZ SVOJE BIOGRAFIJE?

Detalj koji bih posebno izdvojio je iskustvo rada u privatnom sektoru ili kako ga često nazivaju realnom sektoru u Bosni i Hercegovini. To je period koji je bio posebna škola i posebno iskustvo u mom životu. Smatram da sam se tim iskustvom uvelike okoristio jer sam upoznao "radni" način naših džematlija, svakodnevicu koju imaju radnici i time obogatio svoje iskustvo u komunikaciji i razumijevanju stanja ljudi.

Dodatno sam uspio da se educiram i dobijem međunarodno priznatu licencu za provjeru firmi prilikom uvođenja ili održavanja dva međunarodna certifikata; ISO 9001 (upravljanje kvalitetom) i FSC CoC (upravljanje drvnim resursima). Ovaj aspekt je, opet, posebna priča za sebe, ali pominjem to iz razloga što se za nas imame najčešće veže samo znanje, obrazovanje i umjeće "u struci". Zaista postoji veliki broj kolega imama koji imaju iskustvo, pa i formalno obrazovanje ili licencirane diplome u mnogim poslovnim poljima; od rada u specijalnim informatičkim programima, do rada na visokim menadžerskim pozicijama. Ali u našem narodu "hodža" uvijek ostaje samo hodža. A moramo znati da nije uvijek tako.

3 KAKO ADIS-EF. PROVODI SLOBODNO VRIJEME I IMATE LI NEKI POSEBAN HOBI KOJI BI IZDVOJILI?

Na ovo pitanje ću odgovoriti ovako; ukoliko imam daje sebe (a najčešće je tako) maksimalno koliko je potrebno u svakoj radnoj situaciji u džematu i još se dodatno bavi nekim drugim aktivnostima na polju dobra, kao npr. humanitarni rad i organiziranje akcija, okupljanjem ljudi oko dobrih inicijativa, pa evo i organiziranjem rada nekog udruženja, poput Udruženja Ilmijije, onda preostaje vrlo malo slobodnog vremena. Ali naravno, s vremena na vrijeme potrebno je i odmoriti, potrebno se malo "ispuhati". Onda je na prvom mjestu porodica; žena i djeca i aktivnosti s njima, a pronađe se vremena i da se prate utakmice Manchester Uniteda ;)

4 ADIS-EF., ZAMOLIT ĆEMO VAS DA NAM U NEKOLIKO CRTICA PREDSTAVITE DŽEMAT GISLAVED U KOJEM STE VI IMAM?

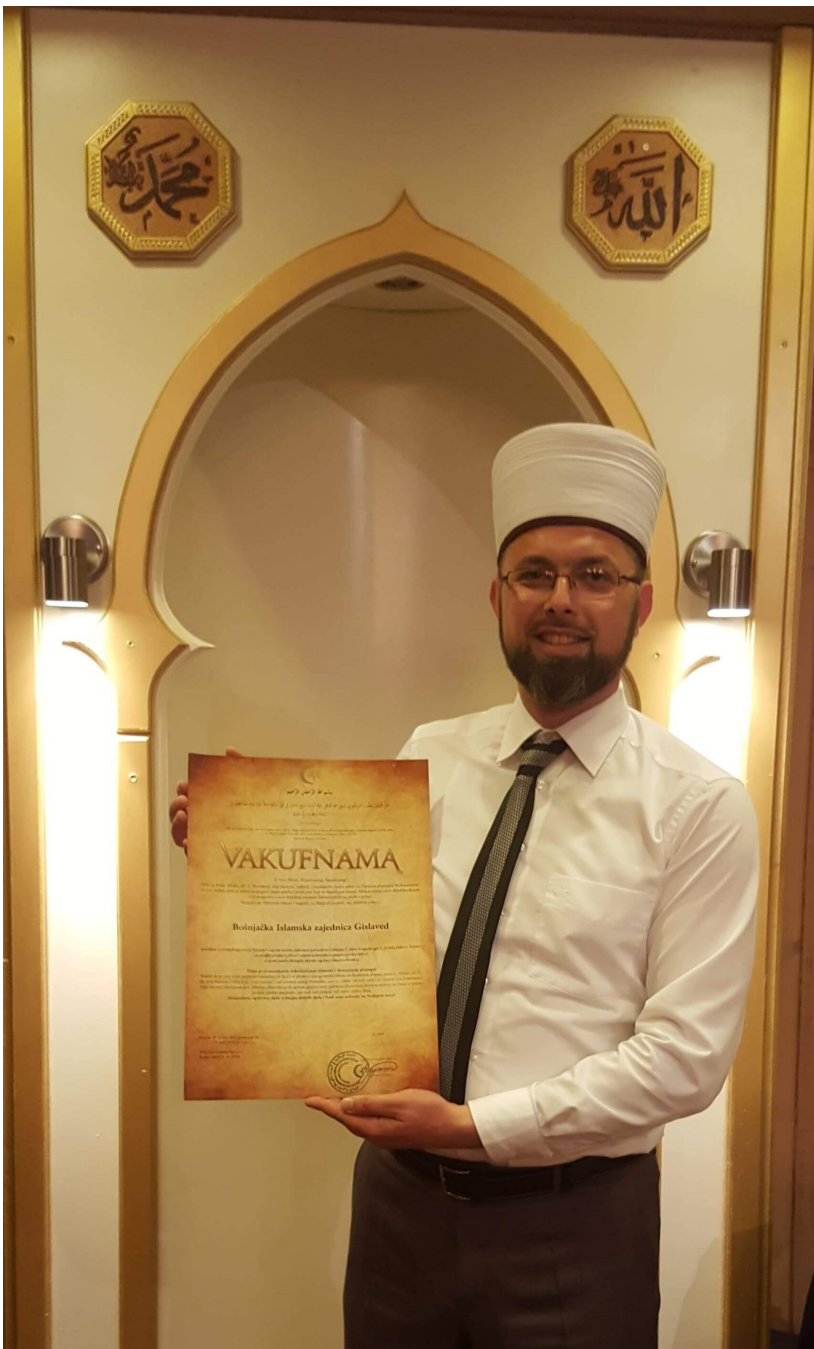
Džemat Gislaved je službeno registriran 1999. godine, a prije toga su se aktivnosti održavale u Gislavedu kao dijelu džemata Jönköping. Vrijedne džematlije Gislaveda su konstantno

radile na povećanju broja članova, održavanju vjerskih aktivnosti i naravno pronalasku adekvatnog prostor za džamiju. Milostivi Allah im je podario nafaku da su krajem 2012. godine kupili, a početkom 2013. godine i uselili u objekat koji je bio crkva, a koji je u potpunosti odgovarao potrebama džamije i džemata. Od tada džemat Gislaved uživa blagodat svoje džamije koja je Vakuf Islamske zajednice, a na korist svim muslimanima koji žive u Gislavedu.

Ovdje želim posebno istaći, iako je to naravno zasluga svih džematlija i članova džemata Gislaved, da posebne zasluge u organiziranju, osnivanju i održavanju, a kasnije i kupovini objekta džamije, ima uvežani kolega Bizat ef. Abduramanovski, molim Milostivog da mu podari nagradu iz obilja Svoga.

Kada sam ja došao u Gislaved u januaru 2018. godine džemat je imao svoju džamiju i brojao oko 420 punoljetnih članova. Na datum ovog razgovora džemat Gislaved ima svoju džamiju i preko 660 punoljetnih članova. Mislim da su imam i džematlije Gislaveda u protekle 3 godine pokazale da i dalje idu stopama svojih dobrih prethodnika.

izražavanja i pravedna prilika za rad i privređivanje.

Zaista je Švedska svojim socijalnim, zdravstvenim, obrazovnim sistemom bliska islamskom načinu organiziranja države. Pružaju se prilike za svakog čovjeka, kroz obrazovanje, usavršavanje, učenje.

Muslimani i muslimanke moraju koristiti tu priliku o Švedskoj. To je prvi kur'anski farz; uči, čitaj, izučavaj! Zato svima preporučujem da se obrazuju i uavršavaju na svim poljima, bez obzira na starosnu dob, a posebno apelujem na roditelje da svu svoju snagu usmjere ka tome da naša djeca za minimum obrazovanja prihvate fakultetsku diplomu i ništa manje od toga.

A svima, svakom djetetu i svakom odraslom inasanu, svakoj ženi i svakom muškarcu, svima, preporučujem da simbol njihovog islama u Švedskoj bude njihovo lijepo ponašanje, njihov edeb, moral, odgoj, na svakom mjestu; od vrtića, škole, fakulteta, preko javnog prostora i radnog mjesta, bez obzira kojim poslom se bavili.

Moralan, kulturni i odgojeni čovjek je dobar čovjek. Moralan, kulturni i odgojeni musliman je dobar musliman. Lijepim ponašanjem pokažimo da smo dobri ljudi i dobri muslimani.

5 POŠTOVANI HAFIZE, KOJI SU, PO VAMA, NAJVEĆI IZAZOVI PRED NAŠIM LJUDIMA OVDJE I KOJI BI BIO VAŠ KRATKI SAVJET NAŠEM BOSANSKOM ČOVJEKU OVDJE U ŠVEDSKOJ?

Izazovi današnjice su različiti jer ih svi mi pojedinačno različito percipiramo. Ono čime nas je Milostivi Allah svakako počastio u Švedskoj jeste potpuna sloboda

6 NA ZADNJOJ SKUPŠTINI UDRUŽENJA ILMIJJE IZABRANI STE ZA PREDSDJEDNIKA UDRUŽENJA IMAMA. NA KOJE AKTIVNOSTI, VI I VAŠI SARADNICI, PLANIRATE STAVITI POSEBAN FOKUS U BUDUĆEM RADU SA VAŠIM KOLEGAMA U UDRUŽENJU ILMIJJE?

Što se tiče Udruženja Ilmijje trebamo upoznati naše i vaše čitatelje da je Udruženje Ilmijje udruženje koje okuplja aktivne i penzionisane imame i muallime islamske zajednice područja na kojem djeluje, a u ovom slučaju Islamske zajednice Bošnjaka u Švedskoj.

Iako se nalazimo u čudnom vremenu testa za cijelo čovječanstvo uzrokovano pandemijom corona virusa, ipak moj nijet i plan na čelu Udruženja Ilmijje Islamske zajednice Bošnjaka u Švedskoj, zajedno sa svojim kolegama u odboru, ali i ostalim kolegama imamima, jesu sljedeća dva zadatka:

- Okupiti što veći broj imama, aktivnih i penzionisanih, kao i muallima u članstvo Udruženja Ilmijje, te razgovarati o svakodnevnim potrebama i izazovima sa kojima se susreću, ali i biti na pomoći kolegama u slučaju potrebe, službene u radu ili privatne u životnoj svakodnevnici.
- Raditi na poboljšanju trenutnih normativnih akata Udruženja Ilmijje, ali i pripremati i pisati one normative koji nedostaju, da bi svi članovi sve svoje potrebe i situacije, kao i prava i obaveze mogli adekvatno artikulirati kroz normativne akte Udruženja Ilmijje.

P OŠTOVANI HAFIZE, HVALA VAM NA RAZGOVORU!

Hvala vama još jednom na pozivu i želim uspješan nastavak rada biltenu, ali i Islamskoj zajednici Bošnjaka u Švedskoj u cjelini. Es-selamu 'alejkum.

TEHNOLOGIJA KRADE PORODIČNO VRIJEME

Umjesto da sjednemo sa svojim supružnikom i popričamo, mi pratimo šta se desilo na facebook-u, ko je šta objavio na twitter-u, ili tragamo za najsmješnijim videom.

Tehnologija koja svakim danom sve više pomjera granice brzine, u tom smislu, uveliko olakšava naš svakodnevni život. Putem interneta plaćen račun, u tren oka isjeckan luk u sjecku, za nekoliko minuta opran i osušen veš, samo su neki od primjera brzine kojom nam služi savremena tehnologija. Međutim, kamo sreće da vrijeme koje uštedimo uz neke „pametne“ aparate, ne potrošimo nemilosrdno uz neke druge „pametne“ aparate.

No, to ne ide tako lahko. Holivudski kliše u kojem mašine preuzimaju kontrolu nad svijetom, više nije samo distopija, već je postao realnost u životima većine nas. Mašine koje u našim kućama preuzimaju većinu posla su odlične, no takozvani pametni (!) uređaji kvare poredak. Dok djeca traže utjehu u gledanju televizije, korištenju kompjutera i tableta, odrasli se uz iste te aparate „socijalizuju“. Umjesto da sjednemo sa svojim supružnikom i popričamo, mi pratimo šta se desilo na facebook-u, ko je šta objavio na twitter-u, ili tragamo za najsmješnijim videom.

Čak je i zajedničko gledanje televizije postalo luksuz

Gospođa Hanifa, kojoj mnogo smeta što njen muž provodi vrijeme uz tablet, kaže: „Nekada smo, ako ništa, skupa gledali televiziju. Nikada nisam imala luksuz da ugasimo televizor i dugo razgovaramo. Vidjela sam da je on takav čovjek, pa sam pomislila da bi bilo dobro da barem gledamo skupa iste programe. Stoga sam odlučila da se ja prilagodim njemu. Ako ništa, dobro je da se smijemo istim stvarima i da nas iste stvari rastužuju. Međutim, otkako je kupio tablet, za mene je i zajedničko gledanje televizije postalo luksuz. Čak i dok sjedimo pred televizijskim ekranom, moj suprug je potpuno obuzet tabletom. Zamislite samo, osobi pored sebe kažete: ‘Baš je komična situacija’, a ona vam potpuno zbunjeno odgovara: ‘Ha? Šta?’ Ponekad činim dovu da se nešto desi tabletu.”

Očekuju Vas za sofrom

Među najvećim krivcima za krađu porodičnog vremena nalaze se instant grupe za dopisivanje. Skoro da ne prestaje muhabbet između ljudi koji su okupljeni u grupama pod naslovima stari školski prijatelji, poslovne kolege, rodbina, braća, itd. Kako bi i prestao? U grupama u kojima je 5-10 osoba, kada jedan više nema šta za reći, drugi ima.

Gospodinu Hasanu su mnogo smetale poruke i dopisivanja njegove supruge, pa je rješenje pronašao u ograničavanju vremena: „Jednog dana, kad su me za večerom poprilično uznemirili zvukovi prispjelih poruka na mobitelu moje supruge, donio sam pravilo da za vrijeme večere niko ne smije pogledati u mobitel. Neka je živa i zdrava, valjda zato što je bila svjesna svoje greške, supruga je bez pogovora prihvatila odluku. Pa zamislite samo, dok sjedite i večerate sa svojom porodicom, Vaša supruga na svaki zvuk ‘tinn!’ uzima mobitel u ruke, nešto piše, smije se i slično. U jednu ruku, Vaša supruga ustvari uopšte nije prisutna na mjestu gdje ste vi. Ja lično to ne mogu razumjeti i ne mogu podnijeti takvo nešto u svojoj kući.”

Slušaj me i gledaj u mene dok razgovaramo

Pametni aparati nas u vlastitim domovima odvođe u druge svjetove. Dok je naš supružnik fizički pored nas, njegov ruh je odsutan. Kada nešto upitamo, uglavnom dobijamo samo kratke i površne odgovore. Povrh svega, i mi nesvjesno tako postupamo prema drugima. Gospođa Bahra je primijetila da su ona i njen suprug prestali gledati jedno drugome u lice dok razgovaraju, ukoliko su im mobiteli u rukama. Ona kaže da to čine oboje i da im je takvo postupanje prešlo u naviku... Tako iz naših života nestaje najjednostavnije pravilo bontona, a to je da gledamo u lice svome sagovorniku. Najočitija slika takvog stanja jeste slika supružnika koji sjede zajedno u restoranu, ali umjesto da razgovaraju, duboko su utonuli u ekrane svojih mobitela. Gdje god pogledamo vidimo „tinejdžere“ u tridesetim i četrdesetim godinama koji se ne mogu odvojiti od svojih zasebnih svjetova.

Nije bez razloga rečeno: „Daleko od očiju, daleko od srca.“ Ukoliko dok sjedimo sa svojim supružnikom ustvari putem mobitela muhabbetimo sa prijateljima ili pratimo dešavanja na socijalnim medijima, to znači da smo svog supružnika ostavili samoga. A smisao braka, između ostalog, ogleda se u zajedništvu i međusobnom dijeljenju. Dok se povlačimo u sebe, naša veza sa mužem ili ženom, kao i sa našom djecom, slabi.

Najbolje je da, dok se okorištavamo pametnim spravama, ipak ne prepustimo svoju pamet pametnom telefonu. Predsjednik organizacije za brak i porodično savjetovanje u Istanbulu, Ferhan Biçakçılar, svojim riječima potvrđuje smislenost našeg savjeta: „Ukoliko vam ne ide u braku, onda se klonite socijalnih medija, jer preko njih ulazi virus u vaše odnose.“

/Časopis Semerkand, br. 116, Brak

LEJLETU-R-REGAIB (NOĆ ŽELJA)

Koliko god da je Zemlja velika nepoznanica, čovjekov pogled je od njegovog stvaranja uprt ka nebu, jer nebo je njegovo ishodište koje krije nedokučive tajne ljudskog odgonetanja.

Zato je Allah, dž. š., krenuo prema čovjeku Svojim objaviteljskim pohodom, da djelimično zadovolji ljudsku zapitanost, jer ma koliko čovjek htio, on ne može spoznati više od onoga koliko mu je Sveznajući Allah pokazao.

Musa, a. s. je tražio više, o čemu nas Allah, dž. š., obavještava:

I kad Nam Musa dođe u određeno vrijeme, i kada mu Gospodar njegov progovori, on reče: "Gospodaru moj, ukaži mi se da Te vidim!" - "Ne možeš Me vidjeti" - reče -, "ali pogledaj u ono brdo, pa ako ono ostane na svom mjestu, vidjećeš Me!" I kad se Gospodar njegov onom brdu otkri, On ga sa zemljom sravni, a Musa se onesviješćen strovali. Čim se osvijesti, reče: "Hvaljen neka si! Kajem Ti se, ja sam vjernik prvi!"(El- 'Araf, 143)

Ovo je primjer ograničenih mogućnosti čovjekove spoznaje kozmičkih i metakozmičkih tajni, i da se najviši doseg ljudske spoznaje postiže pomoću Objave i stvorenih svjetova, dva obzira božanskog očitovanja. Svojim stvoriteljskim i objaviteljskim pohodom, silazno očitujućom vertikalom, Allah, dž. š., trasira stazu po kojoj će čovjek uzlaznom vertikalom postizati vlastitu spoznaju i duhovno napredovanje prema Aršu-r-Rahmanu, koji, prema nekim predajama, obuhvata Kurs, a Kurs, svojom veličinom, obuhvata sveukupni obzir stvorenih svjetova, slično prostoru u halki postavljenoj na prostranoj livadi.

Zato su ljudski pogledi uprti u nedokučiva

nebeska prostranstva u koja čovjek može prodrijeti i dalje od pogleda svojim razumom, posebnim kvalitetom kojim promišlja i spoznaje, da slobodno uzvjeruje i bude zahvalan Stvoritelju, da Ga slavi i da kroz pokornost Njemu, afirmiše najviše stupnjeve slobode. Sa ostvarenjem ovakve slobode, Jusuf, a. s., je bio najslobodniji u tamnici, potpuno predan Allahu, dž. š., i izolovan od ovosvjetskih izazova. Sa dobivanjem položaja dobar dio slobode je izgubljen. Zato je noć pogodna za zikr i fikr, spominjanje i razmišljanje o Allahu dž. š., jer noć zatvara čovjeka u noćnu tamnicu oslobađanja, u kojoj se javljaju najsajjnija odmišljanja i neslućene širine slobode.

Noć ima posebnu vrijednost u ljudskom odgonetanju tajni, budući da se raskoš nebeskih obzira najsnažnije pokazuje noću. Prva objava poslaniku Muhammedu, a. s., je započela u blagoslovljenoj noći. I Poslanikovo, a. s., noćno putovanje do Arši-r-Rahmana je bilo noću, kao i duhovno zrenje u pećini Nur. Rođenje Muhammeda, a. s., je bilo u okrilju noći. I Musaov, a. s., susret sa Allahom, dž. š., na Sinaju, bio je noću.

Ljudski pogledi noću, nemaju gdje drugo biti uprti nego u široka prostranstva neba. A nebo je ishodište svega. Nebo je tajanstveni prostor u kome se udaljenosti mjere vremenom, u kojem je jedan dan kao 50 000 godina (El-Mearidž, 4), koji svojom širinom neodoljivo mami izraz beskraj, iz koga izviru sve tajne, gdje je Allah, dž. š., postavio Svoj prijesto. Noću dok gledamo u nebeske dubine, razmišljamo o nepojmljivim nebeskim prostranstvima koja okružuje Kurs i 'Aršu-r-Rahman, iz kojeg se izvijaju sveukupni obziri stvorenih svjetova.

U islamu, noć ima simboličnu i stvarnu vrijednost. Sam, Allah, dž. š., nam ukazuje na Lejletu-l-Kadr i Lejletu-l-Isra, noćno putovanje iz Mesdžidu-l-Harama do Mesdžidu-l-'Aksa, koje završava, u istoj noći Mi'radžom (Lejletu-l-Mi'radž), ključnoj noći u poslaničkom zaduženju Muhammeda, a. s., o čemu postoji duža hadiska predaja.

Značajno mjesto u islamskoj tradiciji zauzela je Lejletu-l-Bedr, ramazanska noć u kojoj Poslanik, a. s., moli Allaha, dž. š., za pobjedu u bedrovskoj bitci.

Noć je najpogodnija za nafilu, zikr, razmišljanje, želje i dovu.

"O ti, umotani! Probdij noć, osim malog dijela; – polovinu njezinu ili malo manje od nje; ili malo više od nje, i izgovaraj Kur'an pažljivo. Mi ćemo ti, doista, teške riječi slati – ta ustajanje noću, zaista, jače djeluje i izgovara se jasnije, a ti danju, doista, imaš mnogo posla. (El-Muzzemmil: 1 – 7)

Noć nam pokazuje nebeske dubine, nepojmljiva prostranstva prepuna nebeskih tijela, koja su u neprekidnom i dinamičnom pokretu, od kojeg se razliježe jeka nebeskim prostranstvom, koja Božijom voljom ne dopire do ljudskog uha, čiju silinu jeke zasigurno ne bi mogao izdržati. I baš usred tog dinamičnog pokreta i jeke, čovjek, baš noću, smiruje svoj razigrani nefs u noćnom poćinku prividne noćne tišine, jer je dinamika nebeskog pokreta stalna, koja svojom pravilnošću i skladom zadivljuje i smiruje, a iza čega stoji stvoriteljska naredba Stvoritelja Budi!

Noću dolazi do potpunog izražaja veličanstvena raskoš i nebesko carstvo neopisive ljepote, dok je dan rezervisan za Zemlju koja, u svjetlosti koja također, dopire s neba, pokazuje sav svoj raskoš i zemaljsko carstvo ljepote.

Sve ovo se kontemplira u raskošnoj tišini noći, kada ništa od zemaljskih ukrasa ne odvlači pažnju, kada postaje jasno da je nebo paradigma vječnosti a Zemlja prolaznosti, a da je vječnost bolja od prolaznosti. Zato je noć pogodna, kao vrijeme želja i zato je Lejletu-r-Regaib – Noć želja, zauzela svoje stalno mjesto u muslimanskoj tradiciji i muslimanskom kalendaru. Lejletu-r-Regaib nas dodatno podsjeća na značaj noći i noćne molitve, te da je svaka noć pogodna za otkrivanja želja i nadanja, koja počivaju na našem odzivu na poziv koji nam je Allaha, dž. š., uputio. (El-Bekare, 186).

Lejletu-r-Regaib je noć koju ne treba pretjerano glorificirati, ali nema razloga za komentare u kojima se ljutito i nervozno naglašava njena neutemeljenost Kur'anom i Sunnetom, a njeno obilježavanje grijehom, pa makar se to činilo namazom, zikrom i dovom, svim onim što je pohvalno u svim noćima, osim u ovoj noći. Ako je dobro činiti ibadet svake noći zašto to ne bi bilo i u noći koja se obilježava kao noć začecje posljednjeg poslanika, Muhammeda, a. s., koga i Allah i meleki blagosivljaju i selame mu upućuju? Obilježavanje ove noći je još jedna prilika za pojačani ibadet Allahu, dž. š., a zar ibadet u ime Allaha, i samo radi Njega, može biti grijeh?

Ova noć je prilika da se prepusti pobožnosti, bez namjere da se ovim provocira i uzvraća na napade i osude, nego da se srca ispune ljubavlju i dobronamjernošću. Nema potrebe ni za inkvizicijsko istraživanje grijeha, niti da se harami nešto što nije oharamio ni Allah, dž. š., niti Poslanik, a. s., samo zato što se obilježavanje ove noći ne nalazi u Poslanikovoj praksi. Ako je u pitanju dobrovoljni namaz, pa namaz ne može biti loše djelo. Principijelno,

dobrovoljni ibadet je slobodan izbor i sve dotle dok se njime veliča samo Allah, dž. š., nema osnova da se kvalificira kao haram, bez obzira što se ta vrsta ibadeta ne pojavljuje u životu Poslanika, a. s. Naravno da treba izbjegavati pripisivanje Poslaniku, a. s., nešto što nije rekao i radio, pa makar to imalo sve elemente ibadeta. Ne treba na takav način opravdavati i ojačavati nešto što činimo kao dobrovoljni ibadet. Sve se to može ojačati iskrenim nijetom, ispunjenim ljubavi prema Bogu i Njegovom poslaniku.

Neka ova noć bude noć najdublje intime u vlastitom srcu i vlastitom domu, koji će stanovnicima neba sijati kao što sijaju zvijezde stanovnicima Zemlje. I ne mora biti ništa spektakularno, neka bude tiho i najtiše obraćanje Bogu, Koji čuje, vidi i zna, iako uopšte, ne smeta da se ova noć obilježi zajednički u džematu, uz učenje Kur'ana, mevluda, salavata i ilahija, jer puninu ibadeta, najjače doživljavaju sjedinjena srca u pokornosti Allahu, dž. š. Otuda je nijet dobio posebno mjesto u vrednovanju čovjekovih dijela. „Djela se cijene prema namjeri“ kaže Poslanik, a. s. Nema iskrenog nijeta bez ljudske slobode. Ako se samo radi ono što se može dovesti u kategoriju propisa, gdje je tu dobrovoljni ibadet. I za vrijeme Poslanika, a. s., vjernici su se samoinicijativno okupljali radi zikra i fikra, što je Poslanik, a. s., znao i pohvaliti.

Zato neka ova noć kao i sve ostale noći u savršenom Božijem poretku bude noć, istinskog oslobađanja od zavisnosti i podčinjenosti bilo kome i bilo čemu, jer ljudi su često zarobljenici svojih strasti, prohtijeva, dunjaluka, mode, poroka i mnogo čega drugog, što odvraća čovjeka od stvarnih vrijednosti i iskrenog nijeta.

(Autor Smajo Mustafić, Preporodinfo)

ONI KOJIMA SE DOVA NE ODBIJA

Evo nekoliko dova na koje se Allah, dž.š., odaziva svojim robovima:

1. Dova koja izbavlja iz nevolje: O, ti, kojem je zemlja postala tijesna zbog nevolje i iskušenja koje te je snašilo, uputi ovu dovu Allahu, dž.š., i nadaj se skorom i sigurnom izbavljenju iz nevolje:

Od Sa'd ibn Ebi Vekasa, r.a., se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Nema nijednog vjernika, kojeg snađe nevolja pa prouči dovu koju je Junus a.s. u utrobi ribe učio: La ilahe illa ente subhanek, inni kuntu mine-z-zalimin (Nema boga osim Tebe, hvaljen neka si Ti, zaista sam ja od onih koji su se prema sebi ogriješili), a da mu Allah neće uslišati dovu i izbaviti ga iz nevolje." (Bilježi Tirmizi i drugi)

2. Ko zanoći čist (pod abdestom) spominjajući Allaha: Od Muaza ibn Džebela, r.a., se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: „Nema tog vjernika koji zanoći sa abdestom spominjajući Allaha pa se probudi a potom prouči dovu tražeći od Allaha dobro i na dunjaluku i na ahiretu, a da mu ta dova ne bude uslišana." (Bilježi Ebu Davud i Ahmed)

3. Dova onoga koji se probudi iz sna: Od Ubade ibn Samita, r.a., se prenosi da je

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko se probudi iz sna pa prouči: "Nema drugog boga osim Allaha Jednog Jedinoga, Koji nema sudruga, samo Njemu pripada vlast i samo je On dostojan zahvale, On svime upravlja, neka je hvala Allahu, slavljen neka je Allah, Allah je Velik, nema moći niti slave osim kod Allaha" a zatim kaže Gospodaru moj oprost mi, ili prouči dovu bit će mu uslišana. Ako potom obavi i namaz bit će mu primljen kod Allaha." (Bilježi Buhari i drugi)

4. Dova vjernika upućena bratu muslimanu u njegovom odsustvu: Od Ebu Derdaa' r.a. se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Nema tog muslimana koji moli Allaha za svog brata dok je on odsutan a da melek, koji je zadužen za njega, ne uči istu dovu za toga koji moli." (Bilježi Muslim)

5. Dova čestitog djeteta za njegove roditelje: Od Ebu Hurejre r.a. se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: "Zaista će Allah uzdigniti položaj svoga iskrenog roba u džennetu, a on će kazati: „Gospodaru moj odakle meni ovoliko dobrih djela? „Bit će mu odgovoreno: "Ovo je rezultat dove i moljenja za oprost tvoje djece." (Bilježi Ahmed, a Ibn Kesir ga smatra sahihom)

6. Dova onoga kome je nepravda učinjena: „Kada je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odlučio da pošalje Muaza u Jemen, savjetovao ga je riječima: „Čuvaj se dove (kletve) onoga kome je nepravda učinjena, jer zaista između njegove dove i Allaha ne postoji nikakav zastor.“ (Bilježi Buhari)

7. Dova putnika: Od Ebu Hurejre, r.a., se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Tri dove se ne odbijaju i tu nema nikakve sumnje: dova onoga kome je nepravda učinjena, dova putnika namjernika i dova roditelja koji moli za svoje dijete." (Bilježi Tirmizi)

8. Dova postača dok iščekuje iftar, dova pravednog vladara-imama: Po hadisu koji se prenosi od Ebu Hurejre, trojici se dova ne odbija: „Postaču dok se iftari, pravednom vladaru i dova onoga kome je nepravda učinjena. Njegovu dovu Allah uzdiže iznad bijelih oblaka, otvara joj nebeska vrata i kaže: „Tako mi Moje moći, pomoći ću te, koliko je uskoro!“ (Bilježi Tirmizi)

9. Dova poslušnog djeteta: Od Ebu Hurejre, r.a., se bilježi se predaja da je Alejhi-sselem rekao: „Kada čovjek umre prestaju mu se pisati njegova djela osim u tri slučaja: „ako iza sebe ostavi trajnu sadaku, znanje koje ljudima koristi i lijepo odgojeno dijete koje moli za svoje roditelje.“ (Bilježi Muslim)

10. Dova onoga koji se našao u nevolji: Shodno Kur'anskom ajetu: "A ko je taj Koji se nevoljniku u nevolji odaziva (En -Ne-ml, 62)

11. Dova hadžije i onog koji obavlja umru, kao i dova onog koji se bori na Allahovom putu: Ibn Omer, r.a., bilježi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Borac na Allahovom putu, hadžija i onaj koji umru obavi, žudeći za svojim Gospodarom, njihove dove su uslišane a ono što zatraže bit će im dato.“ (Bilježi Ibn Madždže, a Albani ga smatra ha-senom)

12. Dova onoga koji mnogo spominje Allaha: Od Ebu Murejre se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Trojici se ne odbija dova: „Onome koji često spominje Allaha, dova onoga kome je nepravda učinjena i dova pravednog imama-vladara.“ (Bilježi Bejheki i Taberani, Albani ga smatra hasenom)

13. Dova onoga koga je Allah zavolio i kome se smilovo: Od Ebu Hurejre, r.a., se bilježi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Zaista je Allah rekao: „Ko uznemirava Mog evliju (vjernika kojeg Ja zavolim) objavit ću mu rat. Moj rob mi se ne može ničim bolje približiti kao sa farzovima koje sam mu propisao. On mi se tako približava nafilama sve dok ga Ja ne zavolim, a kad ga zavolim postajem njegov sluh kojim sluša, njegov vid kojim gleda, njegova ruka kojom radi i njegova noga kojom hoda. Kada Mi zatraži nešto, Ja mu dam, a ako Me zamoli za zaštitu Ja mu je pružim...“ (Bilježi Buhari)

/Pripremio: Ismail Mehtić

SLUČAJNO PRISUTNI SIROMAH, SIROČE, DALJNI ROĐAK...

“A KADA DIJELJENJU NASLJEDSTVA
PRISUSTVUJE RODBINA,

I SIROČAD, I SIROMASI, VI IZ TOGA [IZ
NASLJEDSTVA/IMETKA] NEŠTO IM PODAJTE

I LIJEPU IM RIJEČ KAŽITE...”

(an-Nisā’/Žene, 4:8)

Ovo je jedan “pravno-moralni” odlomak Kur’āna, on nam predočava jednu možebitnu scenu koja se da, ukratko, opisati ovako: Dijeli se nasljedstvo, sva podjela se odvija po propisima kazanim drugdje u Kur’ānu (npr. 2:180-182; 4:11-12). Međutim, pri samoj podjeli nasljedstva može se tu, posve slučajno, zadesiti da budu prisutni siromasi, siročad, daljnja rodbina (koja nije obuhvaćena propisima nasljedstva).

Temeljna islamska sveta knjiga, Kur’ān, uzima u zaštitu te slučajne “putnike namjernike”: siromaha, siročje, daljnjeg rođaka, uciviljenog čovjeka, zanemarenu osobu... Kur’ān na lijep način sugerira nasljednicima, koji su tu zauzeti “krčmljenjem” nasljedstva, da pogledaju te ljude koji su se tu našli kao nahodnici, koji su tu došli posve slučajno. I da se dobrim

postupkom i uljudnom gestom osvrnu na njih. I pruže im štagod iz onog imetka koji se krčmi!

Ovo je jedno snažno dojmljivo mjesto u Kur’ānu (4:8), iz ovog retka Kur’āna vidimo kako temeljna islamska sveta knjiga ne smatra da se sve može obuhvatiti propisima. Iz ove scene Kur’āna potrebno je crpiti inspiracije za svojevrsnu kulturu ophođenja sa obespravljenim i marginaliziranim osobama, ženama, muškarcima, djeci.

Dakako, potrebno je da se ljudi rukovode pravednim i moralnim propisima (onim propisima koje su domislili svojim umom, u parlamentima, ili koje su izveli iz svojih svetih knjiga). Ali život sa sobom, posve neočekivano, uvijek donese nove prilike, nepredviđene situacije, iznenadne okolnosti. Kao da nam ovim svojim odlomkom Kur’ān poručuje: Život je u preobražajima, u stalnom kolanju, u bujanju, u iznenadnim obrtima sudbine... Stoga vi, o ljudi, upotrijebite svoj um i srce, svoje razmišljanje i svoju milost i riješite pravedno i milostivno to što iznenada iskrсне u životu.

Ovo spominjanje nevoljnika, prosjaka, siromaha, siročeta, daljnje rodbine... jeste samo jedno od mnogih mjesta u Kur'ānu koja često čitamo, ali preko njih često pređemo, kao da ih nismo ni pročitali, kao da spomen nevoljnih ljudi nismo ni čuli ni vidjeli.

A iz ovog mjesta iz Kur'āna (4:8) raspoznavamo najmanje dvije stvari:

A) jednu ozbiljnu, zasnovanu na stranama ili aspektima Kur'āna za koje bi islamski hermeneutičari i egzegeti kazali da su "normativni", i

B) drugu, još ozbiljniju stvar – ona oslovljava kur'ānsku, a to u islamu znači Božansku, pažnju prema nevoljniku, prosjaku, ubožnjaku, siromahu, siročetu, daljnjem rođaku.

Ovim odlomkom Kur'ān snažno ustaje u odbranu i zaštitu "marginaliziranih" ljudi, ženskinja i muškinja.

Ovo mjesto u Kur'ānu (4:8) prepuno je jednog bodrenja da se čini dobro. Iz scene koju je naznačila alineja (4:8) jasno vidimo: Dijeli se imetak, zakoniti nasljednici uzimaju dio po dio, zaostavština odlazi onima kojima pravno/zakonski pripada, oko zaostavštine okupili su se bližnji rođaci, cijele porodice.

A onda se čuje moralni poziv Kur'āna:

"A kada dijeljenju nasljedstva prisustvuje rodbina,

i siročad, i siromasi, vi iz toga [iz nasljedstva/imetka] nešto im podajte

i lijepu im riječ kažite..." [4:8].

Utoj zaostavštini koja se krčmi ima svoje pravo slučajni nahodnik koji je siromašan, ubog, obespravljen, gladan, koji je, ukratko, odbačeno ljudsko biće, žensko ili muško. Ovdje Kur'ān, kao i na mnogim drugim mjestima, uzima u zaštitu to ljudsko biće. Zašto? Zato što su nasljednici koji krčme imovinu/zaostavštinu već uzeti u zaštitu okriljem propisa, odredbi, "zakonitog" reda i procedure.

Recimo na kraju da ovaj stavak Kur'āna posve jasno poručuje sljedeće: Svi propisi, bili oni Božanski ili ljudski, trebalo bi da uzmu u obzir slabe, nemoćne, nezaštićene i odbačene.

Također, ovim mjestom (4:8) Kur'ān ne kaže ljudima koliko će iz tog imetka (ili iz sredstava) dati siromahu, siročetu, daljnjem rođaku... Kur'ān to ostavlja procjeni ljudi, njihovom razmišljanju ili iğtihādu.

Kako se i iz ovoga mjesta iz Kur'āna vidi, čovjekova vjera u Boga treba biti posljedica saradnje Boga i čovjeka, potom čovjeka i čovjeka. Na mnogo mjesta, i u mnogim pasažima, Kur'ān poziva upravo takvoj saradnji i harmoniziranju kako Božije i čovjekove volje, tako i volje ljudi među njima samima.

(...)

PITANJA I ODGOVORI

IZGOVARANJE NIJETA ZA NAMAZ NA BOSANSKOM JEZIKU

Pitanje:

Smijem li na našem jeziku izgovorit nijet, npr. dragi Allahu ja odlučih da klanjam sabah namaz i molim Te primi moj namaz kao ispravan? Još uvijek ne znam nijet na arapskom, ali naučit ću, ako Bog da.

Odgovor:

Nijet znači namjera, odnosno srčana odluka i nije neophodno izgovarati ga riječima, ali je to poželjno (mustehab), prema propisu u našem mezhebu. (V. Meraki el-felah, str. 31) Ukoliko osoba ne zna nijet izgovoriti na arapskom jeziku, može ga izgovoriti na maternjem jeziku.

DA LI NENOŠENJE MARAME KVARI ABDEST?

Pitanje:

Da li ću izgubiti abdest ako odem do džamije bez mahrame i ispred džamije je stavim? Mislim da će me ljudi ismijavati ako me sretnu pokrivenu, jer živjela sam kao i većina modernih žena. Imam želju ići na sabah namaz u džamiju.

Odgovor:

Čovjek se ne treba stiditi ako svoj životni stil, postupke i navike promijeni na bolje. Naprotiv treba biti ponosan na to. Stoga se ne trebete osvrutati na komentare ljudi, jer kao što će biti onih koji će Vas ismijavati, sigurno će biti puno više onih koji će Vas podržati u vašem nastojanju da svoj život uskladite sa islamskim principima i propisima. Molimo Uzvišenog Allaha da Vas pomogne u tom Vašem nastojanju.

Nenošenje mahrame ne kvari abdest, mada je pokrivanje kose pred strancem/nemahremom vjerska obaveza punoljetne muslimanke. Naime, činjenje grijeha ne kvari abdest, ukoliko to nije teški grijeh koji osobu izvodi iz vjere. Međutim, lijepo je poslije počinjenog grijeha obnoviti abdest, jer se abdestom sapiru manji grijesi koje se počine organima koji se peru prilikom abdesta. Od Ebu Hurejre, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: „Kad musliman, ili je rekao: vjernik, uzima abdest pa opere lice, sa njegova lica s vodom, ili sa posljednjom kapi vode, sapiru se svi grijesi koje je stekao gledajući očima. Kada opere ruke, s njih spadaju zajedno svodom, ili s posljednjom kapi vode svi grijesi koje su počinile njegove ruke. Kada opere noge, spadaju zajedno s vodom, ili s posljednjom kapi vode, svi grijesi koje je hodanjem stekao, sve dok ne bude potpuno čist od grijeha.“ (Muslim, 244)

PITANJA I ODGOVORI

STAV O VAKCINACIJI PROTIV KORONA VIRUSA

Pitanje:

Javljam se da upitam vezano za aktuelnu vakcinu protiv korona virusa. Zanima me Vaše razmišljanje o tome i da li se planira izdati neki savjet i uputa džematima po ovom pitanju? Ima džematlija koji s vremena na vrijeme pitaju i interesuju se za stav Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini o tome.

Odgovor:

Islamska zajednica po ovom pitanju do sada nije zauzimala službeni stav putem nadležnih tijela/organa. Budući da je ovo prije svega medicinsko/zdravstveno pitanje, mi se u tome općenito oslanjamo na medicinsku i farmaceutsku struku i nauku. Kao i u slučaju drugih bolesti, idemo s povjerenjem ljekaru na pregled i koristimo lijekove koje propiše, tako se trebamo ponašati i kad je riječ o vakcinisanju. Svakako da pacijenti imaju pravo znati kakve lijekove koriste i kojeg sastava, uključujući i sadržaj vakcina koje im se nude. Mada su se pojavile određene špekulacije u vezi pojedinih komponenti svinjskog porijekla (želatin), nema zvanične potvrde takvih tvrdnji. Ukoliko bi se potvrdilo da u nekim vrstama vakcine ima takvih sastojaka, a u drugim nema, a u prilici smo birati između te dvije vrste (kod različitih proizvođača), svakako da je bolje odabrati ovu drugu vrstu. Ako nemamo mogućnost izbora, onda postupamo prema principu nužde, u skladu sa sličnom situacijom o kojoj se govori u ajetima kojima se zabranjuju određene vrste hrane, gdje se navodi: „osim ako budete primorani na to (u nuždi)" (Sure El-Bekare, 173, El-Maide, 3, El-En'am, 145, En-Nahl, 115). Budući da se radi o ozbiljnoj prijetnji zdravlju/životima ljudi i normalnom odvijanju važnih društvenih aktivnosti, slučaj pandemije i vakcinisanja kojim se prevenira zaraza, može se podvesti pod načelo nužde. Ukoliko vakcinacija bude zakonski obavezna, nužda je očigledna, a ako bude dobrovoljna, onda će svako procijeniti šta je za njega bolje. Savjetujemo da to bude uz konsultaciju s ljekarom.

POSTAVI PITANJE

Pitanje možete postaviti putem emaila: pitanja@rijaset.ba

Na pitanja odgovara muftija prof. dr. Enes Ljevaković

Fetva-i-emin Vijeća muftija Islamske zajednice

ODGOVORE NA VELIKI BROJ PITANJA MOŽETE NAĆI NA WEB
PORTALU ISLAMSKE ZAJEDNICE

www.islamskazajednica.ba

**ISLAMSKA ZAJEDNICA
U BOSNI I HERCEGOVINI**

50
Preporod
1970-2020.

Preporod

ISLAMSKE INFORMATIVNE NOVINE

Allah neće izmijeniti
stanje jednog naroda
dok taj narod ne
promijeni sebe
(Kur'an)

UŽIVAJTE U PREPORODU SADA I U **DIGITALNOM**
IZDANJU.

POSJETITE STRANICU

PREPOROD.PRESSREADER.COM

ILI INSTALIRAJTE APLIKACIJU "PREPOROD" ZA
ANDROID I IOS UREĐAJE.

INSTALIRAJTE I UŽIVAJTE U SADRŽAJU!

Pristupite digitalnom
Preporodu
s bilo kojeg uređaja

Bilo kada i bilo gdje uživajte u sadržaju
vaših omiljenih islamskih informativnih
novina. Cjelokupan sadržaj printanog
izdanja smo na vaš zahtjev prilagodili
Android, IOS i Windows uređajima.

“POŽELIO SAM SVOJU BRAĆU!”,
REČE POSLANIK.
ASHABI REKOŠE:

“ZAR MI NISMO TVOJA BRAĆA?”

A ON REČE:

“NE, VI STE MOJI ASHABI, A MOJA BRAĆA
SU ONI KOJI ĆE DOĆI POSLIJE MENE I U
MENE VJEROVATI, A UOPĆE ME NISU
VIDJELI.”

ES-SELATU VES-SELAMU ALEYKE YA RESULALLAH

